

ÅRET SOM GÅTT

Så var ett år till ända igen, ett rekordår säger de. Aldrig förr har vi byggt så många bilar i fabriken och aldrig har företaget tjänat så mycket pengar på de bilar vi byggt. Rationaliseringar och övertid har också slagit rekord. Rätt mycket är som vanligt alltså, bara mer av samma. En annan sak som är som vanligt är att *Kvasten* har fortsatt komma ut varje månad, nu inne på trettonde året. Vi vill tacka alla som hjälpt till med detta, ni som skrivit i *Kvasten* eller kommit med tips och idéer. Ni som hjälpt till att kolla den innan den gått i tryck. Ni som delat ut den bland arbetskamraterna. Som kommit med uppmuntran och inte minst alla ni som bidragit med att betala de kostnader vi haft för att trycka *Kvasten*. Det är bara genom alla er vi har kunnat hålla igång *Kvasten* som en unik (tror vi) oberoende fabriktidning. Vi är inte så mycket för nyårsloften men vågar ändå lova att vi kommer att ge ut *Kvasten* också under 2019. Här gör vi en kort genomgång av året som gått.

NYA ARBETSTIDER

En av årets stora förändringar är det nya arbetstidsavtalet. Under lång tid var missnöjet stort med det gamla avtalet där vi aldrig visste när vi slutade (förutom på Final där man kunde vara rätt säker på att det var övertid var-enda arbetsdag...) Det var dock inte så mycket vårt missnöje som låg bakom det nya avtalet utan företagets vilja att köra fabriken så mycket som möjligt. Den flexibilitet som var så viktig för några år sedan ersattes nu med maximal produktion.

OMRÖSTNING

En viktig händelse var att vi fick rösta om avtalet. Fackföreningar i Sverige har normalt den dåliga vanan att inte fråga oss medlemmar vad vi tycker. Upplägget av omröstningen var inte särskilt bra där en nejöst, som rimligen skulle betyda fortsatta förhandlingar för ett bättre avtal, framställdes som ett "ja" till det gamla avtalet. Ändå var det ett steg framåt att vi fick rösta och något vi måste kräva i framtida förhandlingar, inte bara om arbetstiderna utan om alla viktiga avtal. En viktig erfarenhet är också att det är mycket viktigt hur alternativen vi röstar om formuleras.

ÖVERTIDEN

Ju mer produktion desto mer problem, förhoppningarna att slippa övertid med det nya avtalet blev istället en lång rad helger för att ta igen tappad produktion. Flexibiliteten var det som vanligt vi som skulle stå för. Att ledningen dessutom lovat sina chefer fler bilar än vad fabriken klarar av gjorde att de dessutom la in några extra helger för att öka produktionen ytterligare.

De problem vi haft sedan IF Metall accepterade företagets rätt att tvinga oss att jobba övertid har blivit allt större. Cheferna struntar i de formuleringar som tillkommit i avtalet på grund av den stora kritiken mot övertid på många arbetsplatser, nämligen att företaget ska ta hänsyn till våra "behov av rekreation och familjeliv". Inte heller bryr de sig om Volvo Personvagnars uppförandekod där det står att: "Företaget ska respektera de anställdas rätt till fritid och deras tillgänglighet utanför arbetstid för att förbättra balansen mellan arbete och fritid."

När företaget ville lägga dagtidens övertid på söndagar för att spara pengar (genom att slippa starta ugnarna i TB

en extra gång) gick de lite för långt. Missnöjet visade sig i mängder av protestlistor, facket tog upp förhandlingar med dessa i ryggen och företaget tvingades backa. En liten men ändå viktig händelse som visar att vi inte behöver tiga och ta emot allt företaget hittar på.

RATIONALISERINGAR

Företaget försöker alltid att få oss att jobba hårdare och frågan är om de inte lyckats bättre med det än på länge. På några banor har det pågått projekt som Best In Class och Model Line, modeller för rationaliseringar som de tänker sprida till alla andra banor under det kommande året. Att den ökande pressen har lett till fler sjukskrivningar och att fler sagt upp sig är inget som verkar bekymra ledningen, trots att priset för den ständigt ökande effektiviteten har börjat uppmärksammas även utanför fabriken.

BRISTANDE RESPEKT

Under året har vi haft flera artiklar i *Kvasten* där arbetskamrater har berättat om chefer som betett sig illa mot dem eller deras kompisar. Det har handlat om alltifrån felaktiga krav på läkarintyg till att folk nekats ledighet eller allmänt översitteri. Trycket har ökat på alla nivåer i företaget och dåliga och stressade chefer tar ut det på oss som är längst ner. Det är inget vi ska behöva stå ut med. Företaget och dess representanter ska behandla oss som arbetar med respekt och ska få veta när de inte gör det.

STREJKRÄTTEN

I år var det meningen att regeringens utredning om minskad strejkrätt skulle läggas fram. Det skulle bli förbjudet för ett fack att strejka på en arbetsplats om det redan fanns ett avtal där. Alla fackförbund inom LO, utom vårt IF Metall, var starkt mot en sådan lag eftersom de insåg att det skulle leda till att arbetsgivare kunde komma överens med ett fack som gav dem det billigaste avtalet, så kallad avtalsshopping. Men så plötsligt, den 5 juni, avslöjade facken att de en längre tid suttit i hemlighet med arbetsgivarnas organisation Svenskt Näringsliv och gjort ett eget lagförslag som innebar (minst) lika dåliga saker. Regeringen tog upp förslaget och har lagt fram det för att antas av riksdagen nästa år. Sakta börjar nu innebörden av förslaget gå

Forts.: "Året som gått"

upp för många fackmedlemmar runt om i landet. Bara de senaste veckorna har stora avdelningar inom Kommunal, bland annat den i Göteborg, krävt att deras förbund ska sluta stödja förslaget och istället försöka stoppa det. Det lär bli en av de viktiga debatterna det kommande året, inte minst eftersom flera partier i riksdagen sedan länge driver krav på ännu hårdare lagar för att försvaga de fackliga rättigheterna.

REKORDÅR

Det var inte bara för Volvo PV som 2018 var ett rekordår. De största bolagen i Sverige gjorde jättevinst och delade ut rekordsumman 263 miljarder till sina aktieägare. Prognoserna säger att ett nytt rekord kommer att slås 2019. Det är en av orsakerna till att hela Sverige slagit ett alldeles eget rekord i år, som det land i Europa där ojämlikheten ökat snabbast, de som är väldigt rika har väldigt snabbt blivit väldigt mycket rikare.

TID ATT STÄLLA KRAV

Fortfarande råder det en nästan hysterisk högkonjunktur för företagen och bilförsäljningen ökar i världen. Mycket tyder dock på att den kommer att brytas nästa år. I Kina kommer försäljningen redan i år att minska för första gången på 30 år och GM har meddelat att de kommer att minska med 14 000 anställda i USA. Med nedskärningar blir det svårare för oss att förbättra vår situation. Det är nu, när företagen fortfarande går på högvarv, som vi har goda möjligheter att ställa krav på företaget och få igenom dem. Men då krävs det också att vi själva verkligen ställer krav, på våra egna avdelningar, i lagen och i våra fackföreningar. Ingen annan kommer att ställa krav åt oss och ingen annan kommer att driva dem om vi inte gör det själva och tillsammans. **Kvasten** kommer i alla fall att stå till förfogande för alla som vill föra fram krav och sprida erfarenheter.

Vi ses 2019!

Lars Henriksson

MÅNGA HAR BESVÄR AV JOBBET – FÅ ANMÄLER

För hög arbetsbelastning ligger bakom de flesta besvär människor får av jobbet. Trots det anmäls den typen av besvär mycket sällan som arbetsskada. Det visar en ny undersökning från Arbetsmiljöverket, *Arbetsorsakade besvär 2018*.

Av Sveriges drygt 5 miljoner sysselsatta hade nära tre av tio, 28 procent, haft besvär till följd av arbetet under de senaste 12 månaderna. En liten del, 5 procentenheten, var en följd av olyckor medan de allra flesta berodde på andra faktorer i arbetet. De absolut flesta angav "hög arbetsbelastning" och "påfrestande arbetsställningar" som orsak till besvären.

Det visar tydligt att "Gröna Korset", där våra chefer lägger så stor vikt vid att visa upp snygga siffror, är helt missvisande. Det största problemet är den långsiktiga påfrestningen som leder till belastnings- och stressjukdomar.

Ett mycket oroande resultat av undersökningen var att de som hade andra orsaker än olyckor till sina besvär hade bara tio procent anmält detta som arbetsskada. Bland de som hade besvär av olyckor var det 40 procent som anmält dessa, även det en skrämmande låg siffra.

Det är också tydligt hur osäkra anställningar drabbar den som skadar sig. Bland de med tillfälliga anställningar var det dubbelt så vanligt bland kvinnor och nästan tre gånger så vanligt bland män att "lösa" problemet genom att byta jobb. Rapporten har inga siffror om dem som är anställda i bemanningsföretag men i en tidigare undersökning från 2016 visade Arbetsmiljöverket att arbetsskador är dubbelt så vanliga samtidigt som färre anmäls. De med osäkra jobb har alltså blivit arbetsgivarnas "slit och släng"-arbetare, något som så småningom drabbar alla arbetare, oavsett anställningsform.

**Kvasten ges ut av folk som jobbar på Volvo Personvagnar i Torslanda. Ansvarig utgivare: Lars Henriksson
Vill du ha Kvasten i din e-post? Mejla kvastentips@hotmail.com Bidrag till tryckning: Swish 0702195961**